

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 16. 6. 1959, sp. zn. 4 Tz 19/59, ECLI:CZ:NS:1959:4.TZ.19.1959.1

Číslo: 34/1959

Právní věta:

Závěr soudu, že nepodmíněný trest odnětí svobody je důvodný proto, že obžalovaný byl již trestán, aniž soud zkoumá závažnost předchozího trestného činu (event. přestupku) a všechny významné okolnosti pro odhalení sklonů obžalovaného apod., je výrazem mechanického posouzení předchozího odsouzení obžalovaného, jež může vést k netřídnímu rozhodnutí a tím tedy k porušení zákona.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 16.06.1959

Spisová značka: 4 Tz 19/59

Číslo rozhodnutí: 34

Číslo sešitu: 5

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Odsouzení podmíněné, Recidiva, Trest

Předpisy:

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Obžalovaný se spolu s dalšími dvěma obžalovanými dne 11. června 1958 serval ve Vranovské Vsi, když se předtím přivedl do podnapilosti.

Lidový soud ve Znojmě odsoudil mimo další obžalované obžalovaného B. za trestný čin rvačky podle § 223 odst. 1 tr. zák. k nepodmíněnému trestu odnětí svobody na tři měsíce.

Krajský soud v Brně usnesením zamítl odvolání obžalovaného B., který napadal rozsudek lidového soudu jak pro výrok o vině, tak i pro výrok o trestu.

Nejvyšší soud ke stížnosti pro porušení zákona podané předsedou Nejvyššího soudu zrušil usnesení krajského soudu a k odvolání obžalovaného zrušil i rozsudek lidového soudu ve výroku, jímž bylo vysloveno, že odsouzení obžalovaného B. je nepodmíněné a výkon trestu odnětí svobody v trvání tří měsíců podmíněně odložil na zkušební dobu dvou roků.

Odůvodnění:

Předseda Nejvyššího soudu dovozuje, že usnesením krajského soudu byl porušen zákon v ustanovení

§ 24 odst. 1 tr. zák. tím, že byl obžalovanému uložen krátkodobý nepodmíněný trest odnětí svobody, ačkoliv se jedná o dělníka, který jinak vede řádný život pracujícího člověka a o trestný čin, jehož stupeň nebezpečnosti pro společnost není nijak zvlášť závažný.

Nejvyšší soud přezkoumal napadené rozhodnutí, jakož i řízení které mu předcházelo, v rozsahu uvedeném v ustanovení § 293 odst. 1 tr. ř. a shledal, že napadeným usnesením krajského soudu byl porušen zákon ve směrech uplatňovaných stížností pro porušení zákona.

Přitom pokud jde o výrok o vině obžalovaného B. trestným činem rvačky podle § 223 odst. 1 tr. zák., nelze – jak zdůrazňuje též stížnost pro porušení zákona – rozhodnutím nižších soudů nic vytýkat.

Závěr, že se také tento obžalovaný dopustil uvedeného trestného činu podle § 223 odst. 1 tr. zák., má dostatečnou oporu ve výsledcích dokazování, zejména – jak dovodil lidový soud – ve výpovědi spoluobžalovaného G., který výslovně uvedl, že všichni tři obžalovaní B., G. i S. se společně rvali. Tato výpověď obžalovaného G. je podepřena i výpověďmi svědků, že obžalovaný B. přesto, že jej uvedení svědci zrazovali od toho, aby se vmísil do hádky mezi G. a S., a ač mu v tom přímo bránili, nedal se odradit a vešel do místnosti, kde pak došlo ke rvačce mezi obžalovanými. Skutečnost, že po celou dobu všichni tři obžalovaní stále spolu nezápasili, ale kromě rvačky ve třech také chvíli na sebe útočili jen dva z nich, je nerozhodná.

Ve výroku o vině nejsou tudíž rozhodnutí nižších soudů chybná.

Krajský soud svým usnesením, jímž zamítl odvolání obžalovaného B. však porušil zákon v ustanovení § 24 odst. 1 tr. zák.

Krátkodobý trest odnětí svobody (v trvání tří měsíců) u pachatele z řad pracujících, nemůže zpravidla splnit účel trestu ve smyslu § 17 odst. 1 písm. b), c) tr. zák. Nejedná-li se o pachatele, který nevedl před činem řádný život pracujícího člověka, zejména pak nejde-li o pachatele již trestaného za trestný čin závažnější povahy, anebo nikoliv nepatrného činu téhož druhu, splní zpravidla účel trestu takový trest, v němž převažuje stránka výchovná, jako je trest nápravného opatření nebo trest odnětí svobody s podmíněným odkladem s vhodným omezením event. nepodmíněnými tresty vedlejšími (viz č. 8/1959 Sb. rozh. tr.).

Obžalovaný B. pochází z rodiny středního rolníka, který obhospodařoval 19 ha zemědělské půdy, s níž vstoupil v roce 1950 do JZD, kde je dosud. Podle zprávy rady MNV v Olbramkostele o pověsti obžalovaného, pracuje obžalovaný kromě toho jako traktorista STS a má dobrou pracovní morálku. Žije ve spořádaných rodinných poměrech. Je sice vznětlivý a prudké povahy, je však přístupný domluvě. Jako člen KSČ od roku 1948 má kladný poměr k lidově demokratickému zřízení a zúčastňuje se brigád.

Lidový soud nehodnotil obviněného všestranně, nejen pokud jde o jeho záporné povahové rysy – neukázněnost, vznětlivost, sklon k požívání alkoholických nápojů, ale i pokud jde o kladné stránky, dobrý vztah k rodině, schopnosti nápravy, oddanost k lidově demokratickému zřízení, pracovní obětavost, Lidový soud neuvážil ani to, že trestný čin, pro který byl souzen v r. 1957, není závažný a nesvědčí o vážném narušení morálky odsouzeného. Z takového všestranného zhodnocení činu i osoby obviněného pak vyplývá, že skutečnost předchozího odsouzení, jinak pro posouzení osoby obviněného významná, neodůvodňuje závěr, že k nápravě odsouzeného je nutný nepodmíněný trest.

Uváží-li se tento příznivý třídní a osobní profil obžalovaného, nelze ze skutečnosti, že byl podle opisu rejstříku trestů v roce 1957 odsouzen za trestný čin opilství podle § 187 odst. 2 tr. zák. k trestu nápravného opatření na čtyři měsíce s 10 % srážkou z odměny za práci, tedy za trestný čin menšího významu, usuzovat, že by u něho mohl splnit výchovný účel trestu toliko trest nepodmíněný, který –

je-li krátkodobý – znamená vytržení obžalovaného z práce, kterou vykonává na důležitém pracovním odvětví.

Závěr lidového soudu, převzatý v napadeném rozhodnutí i krajským soudem, že nepodmíněný trest odnětí svobody je důvodný proto, že obžalovaný byl již trestán, je výrazem mechanického posouzení předchozího odsouzení obžalovaného, jež vedlo posléze k netřídnímu rozhodnutí a tím i k porušení zákona v ustanovení § 24 odst. 1 tr. zák.

Bylo proto nutno zrušit napadené usnesení krajského soudu.

Vzhledem k okolnostem výše naznačeným je nutno uložit obžalovanému trest, u něhož bude převládat výchovná stránka nad stránkou represivní. Uváživ dobrou pracovní morálku obžalovaného, který pracuje na důležitém hospodářském úseku, Nejvyšší soud dospěl k závěru, že nejúčelnějším z naznačených hledisek bude podmíněný trest odnětí svobody, a sice ve výši, jak jej stanovil lidový soud, který, pokud jde o délku trestu, zvážil náležitě okolnosti rozhodné pro výměru trestu. Trest odnětí svobody, jehož výkon bude odložen na přiměřenou zkušební dobu, zavazuje obžalovaného k tomu, aby pod pohrůžkou výkonu trestu zvýšenou měrou podobal o to, aby vedl po všech stránkách řádný život pracujícího člověka a vyvaroval se každého konfliktu se zákonem.